

Motion till riksdagen

1985/86:Jo733

Barbro Nilsson m. fl. (s)

Åtgärder mot försurningen i Västernorrlands län

Västernorrlands län är såvitt vi kan bedöma det mest försurningsdrabbade Norrlandslänet, troligen också ett av de mest försurningsdrabbade i landet. Den senaste sjöundersökningen (470 sjöar vintern 1985) har gett vid handen att läget fortfarande undergår en försämring. Ungefär 15 % av länets yta är redan i försurat tillstånd och mer än 50 % av ytan är försurad eller försurningshotad. Antalet försurade sjöar i länet beräknas till ca 650. Av dessa har under de senaste åren ca 130 kunnat behandlas genom kalkning. Samtidigt har huvuddelen av de försurade svavelutsläppen (ca 75 %) inom länet eliminerats. Detta har ändå inte räckt till för att vända situationen till det bättre.

Under det senaste året har klarlagts att länet är ett av de tre områden i landet som har de högsta kvicksilverhalterna i fisk i insjöarna. Inom den försurningsdrabbade halvan av länet borde troligen varannan sjö svartlistas på grund av kvicksilverhalten i fisk. — Länet har också blivit ett av de fyra län som utsetts att vara försökslän för särskilda åtgärder mot kvicksilverproblemet. Detta projekt startar vid nyåret 1986 och kommer att drivas i naturvårdsverkets regi i tre år framåt.

Under det senaste året har också framkommit genom uppföljning av lantbruksnämndens markkartering att länets jordbruksmark försuras i mycket oroande takt. 90 % av åkermarken i länet är nu i behov av grundkalkning mot 75 % år 1970. 40 % av åkermarken är enligt karteringen försurad till en grad som ökar risken för utlakning av olika metaller (pH mindre än 5,5 — motsvarande andel år 1970 var ca 20 %). Inget annat län i landet visar tillnärmelsevis så allvarliga siffror. — Lantbruksnämnden i länet har under sommaren tillskrivit regeringen med begäran om stimulanser till ökad grundkalkning.

Även på skogssidan finns en utbredd oro i länet för att de årliga tillskotten av försurade ämnen i kombination med klimatfaktorer skall ge effekt i form av större skador på skogstillväxten än vad som hittills är klarlagt. Nedfallet av försurade ämnen med snön vintertid ger årligen resultat i form av en mycket sur vårflod.

Länet har detta år en förhållandevis god tilldelning av medel för kalkning (9 milj. kr.). Vi yrkar ändå på att regeringen måtte tilldela länet de ytterligare resurser som möjliggör än starkare motåtgärder mot försurningen.

Vi vill särskilt framhålla följande:

1. Stimulans till grundkalkning måste tas på största allvar. Beslut om åtgärder bör komma utan onödigt dröjsmål.
2. Länsorganens arbete med att följa effekterna av försurningen och pla-

nera för motåtgärder måste stödjas av regeringen. Detta kan ske genom att erforderliga medel till uppföljning och planering tilldelas länet.

Mot. 1985/86
Jo733

3. I regeringens försurningsproposition våren 1985 har angivits planer på intensifierad markkartering på jordbruksmark i fyra län med sikte på frågeställningar som rör försurning/gödning/kalkning. Västernorrlands län bör bli ett av dessa fyra län.

4. Av kalkningsanslagen till länen har 3 % innehållits av naturvårdsverket/fiskeristyrelsen för centrala fiskevårdsåtgärder. Vi menar att även dessa pengar gör bäst nytta för åtgärder ute i länen. Särskilda fiskevårdande medel bör därför anvisas till länsstyrelsen eller länets fiskenämnd.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder mot försurningen i Västernorrlands län.

Stockholm den 24 januari 1986

Barbro Nilsson (s)

Rune Jonsson (s)

Sven Lundberg (s)

Bo Forslund (s)

Britta Sundin (s)